2.2. Fıkhi Mezhepler

Tâbiîn döneminde oluşmaya başlayan mezhepler, tebe-i tâbiîn döneminde sistemli hâle gelmiştir.

Fıkıh mezheplerinin **genel özellikleri** şunlardır:

- Fıkhi mezhepler, din değil dinin yorumudur.
- İnsan ürünü olan içtihat farklılığından ortaya çıkmıştır.
- İslam'daki fikir özgürlüğünün ve düşünce zenginliğin göstergeleridir.
- Fıkıh mezhepleri değişim ve yeni gelişmeler karşısında farklı çözümler üreterek İslam'ın daha rahat yaşanmasını sağlar.

Günümüzde fıkhi mezhepler denilince Müslümanlar arasında meşhur olmuş dört mezhep akla gelir: Hanefi, Mâliki, Şâfii ve Hanbeli mezhepleri. Bu mezhepler dışında İslam tarihinde başka mezhepler de ortaya çıkmıştır. Bu mezheplerin de içtihadları ve müçtehit imamları olmuştur. Ancak bunlara tabi olanlar günümüzde olmadığı için görüşleri, sadece kitaplarda yazılı kalmıştır. İmamlarının adıyla anılan ve günümüze kadar ulaşmayan mezhepler şunlardır:

Evzâî, İbn Şübrüme, İbn Ebî Leylâ, Zahirî (Davud b. Ali), Taberî, Süfyanu's Sevrî, Leys b. Sa'd.

NOT EDELİM

Mezhep kelimesi; Arapçada gitmek anlamındaki (ذَهَبَ) fiilinden masdar veya gidecek yer ve yol mânâsında mekân ismidir. Terim olarak ise dinî ve hukukî konularda otorite sayılan âlimlerin ortaya koyduğu görüşleri ve belirledikleri sistem, anlamına gelir.

(bk. İlyas Üzüm, "Mezhep", TDV İslam Ansiklopedisi, C 29, s. 526)

GÜNÜMÜZE ULAŞAN MEZHEPLER VE İMAMLARI

Sünnî mezhepler ve imamları

- HANEFÎ: İmam Âzam Ebû Hanife Numan b. Sabit
- MALİKÎ: İmam Mâlik b. Enes
- ŞAFİÎ: İmam Muhammed b. İdris eş-Şafiî
- HANBELÎ: İmam Ahmed b. Hanbel

Şiî mezhepler ve imamları

- ZEYDÎ: İmam Zeyd b. Ali
- CAFERÎ: İmam Cafer-i Sadık